

କ୍ରିୟା

କ) ରାମ ବ୍ୟାକରଣ ପଢୁଅଛି ।

ଖ) ସୀତା ନାଚୁଅଛି ।

ଗ) ମାଧୁରୀ ଖାଇବ ।

ଘ) ସେ କାଲି ବ୍ରହ୍ମପୁର ଯାଇଥିଲା ।

- ଉପର ଲିଖିତ ବାକ୍ୟଗୁଡ଼ିକରେ ପଢୁଅଛି, ନାଚୁଅଛି, ଖାଇବ, ଯାଇଥିଲା - ପଦଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ଵାରା କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନର ସୂଚନା ମିଳୁଥିବାରୁ ଏଗୁଡ଼ିକୁ କ୍ରିୟାପଦ କହନ୍ତି । କ୍ରିୟାର ଅର୍ଥ କାର୍ଯ୍ୟ
- ପ୍ରତ୍ୟେକ କ୍ରିୟାର ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ମୂଳଧାତୁ ଅଛି । ଯେପରିକି - ପଢୁଅଛିର ମୂଳରେ 'ପଢ୍', ନାଚୁଅଛିର ମୂଳରେ 'ନାଚ୍', ଖାଇବା ମୂଳରେ 'ଖା ' ଏବଂ ଯାଇଥିଲା ର ମୂଳରେ ' ଯା ' ଧାତୁ ଅଛି, ଏଗୁଡ଼ିକୁ ଉକ୍ତ କ୍ରିୟାର ମୂଳପିଣ୍ଡ କୁହାଯାଏ ।
- ଅତଏବ କ୍ରିୟାର ମୂଳପିଣ୍ଡକୁ ଧାତୁ କୁହନ୍ତି । ଧାତୁ ସହ ପ୍ରତ୍ୟୟ ଯୁକ୍ତ ହୋଇ କ୍ରିୟାପଦ ଗଠିତ ହୋଇଥାଏ ।
- ବାକ୍ୟରେ ଯେଉଁ ପଦରୁ କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପନ୍ନ ହେବାର ବୁଝାଯାଏ - ତାକୁ କ୍ରିୟାପଦ କହନ୍ତି କ୍ରିୟା

ବାକ୍ୟରେ ଯିଏ କିଛିନା କିଛି କାମ କରୁଥାଏ ବା ଯେ କାର୍ଯ୍ୟ ସାଧନ କରେ- ସେ କର୍ତ୍ତା
କର୍ତ୍ତା କ'ଣ କରୁଛି- ଏହା ଯେଉଁପଦ ଦ୍ଵାରା ବୁଝାପଡ଼େ ତାହା 'କ୍ରିୟା'

ଯେଉଁ ପଦ ମାଧ୍ୟମରେ କୌଣସି କାମର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଅର୍ଥ ବୁଝାପଡ଼େ ତାହାକୁ 'କ୍ରିୟାପଦ' କୁହାଯାଏ ।

ଯେଉଁ ପଦରୁ ପୁରୁଷ,ବଚନ,କାଳ ର ଧାରଣା ମିଳେ,ସେ ହେଉଛି କ୍ରିୟା

କର୍ତ୍ତା ଦ୍ଵାରା କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ ହେଉଥିବା,ହୋଇଥିବା,ହେବ ଯେଉଁ ପଦ ମାଧ୍ୟମରେ

ଜଣା ପଡେ,ସେ ହେଉଛି କ୍ରିୟା

କ୍ରିୟା ପଦରୁ କାର୍ଯ୍ୟର ପୂର୍ଣ୍ଣତା ବା ଅପୂର୍ଣ୍ଣତା ସମ୍ପର୍କରେ ଜଣା ପଡିଥାଏ

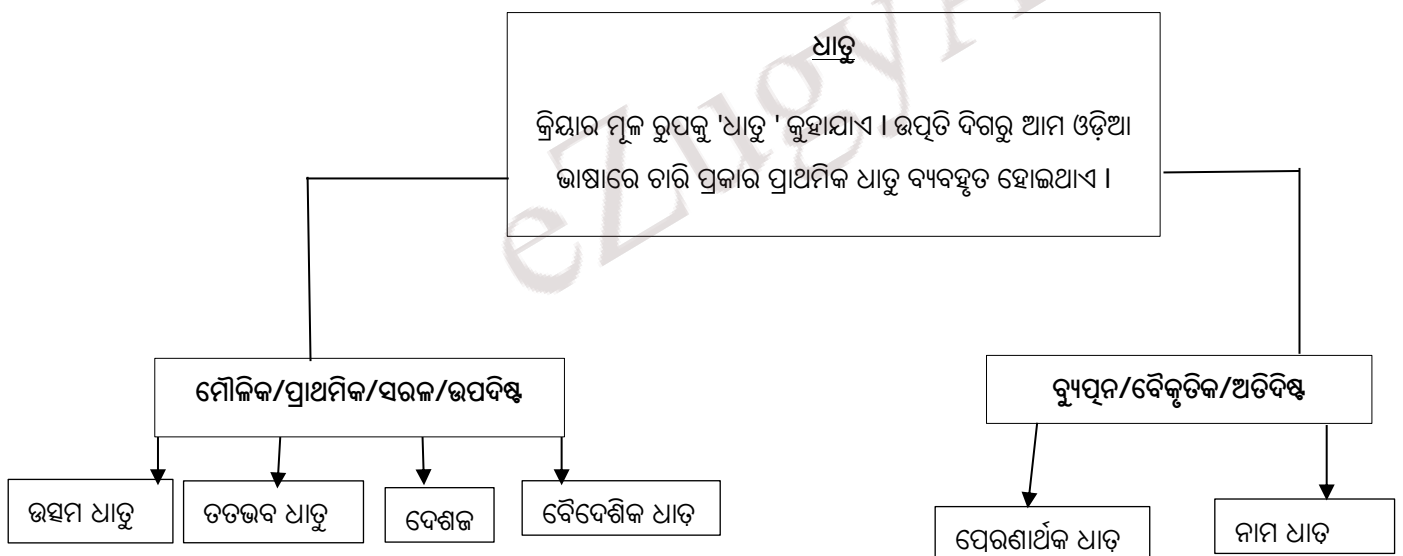
କର୍ତ୍ତାର ପୁରୁଷ ଓ ବଚନ ଅନୁସାରେ କ୍ରିୟାର ପୁରୁଷ ଓ ବଚନ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯାଏ ।

(କ) ପିଲାଟି ଘରକୁ ଯାଇଛି ।

(ଖ) ପିଲାମାନେ ଘରକୁ ଯାଇଛନ୍ତି ।

ଓଡ଼ିଆରେ କ୍ରିୟା ସର୍ବଦା କର୍ତ୍ତା ର ଅନୁଗାମୀ ।

ଯଥା - ମୁଁ ଯିବି, ସେ ଯିବ, ସେମାନେ ଯିବେ ଇତ୍ୟାଦି

ସାଧାରଣତଃ ବାକ୍ୟରେ ଆମେ ଦୁଇ ପ୍ରକାର କ୍ରିୟାବାଚକ ଶବ୍ଦକୁ ପଦ ରୂପରେ ବ୍ୟବହାର କରିଥାଉ । ଯଥା— ସାଧ୍ୟ କ୍ରିୟା ଓ ସିଦ୍ଧ କ୍ରିୟା । ଯେଉଁ ପଦରୁ କେଉଁ କାଳରେ, କେଉଁ ବଚନରେ ଓ କେଉଁ ପୁରୁଷ ଅନୁସାରେ କାର୍ଯ୍ୟ ସାଧନ ହେଉଛି ବୁଝାଯାଏ— ତାହା ସାଧ୍ୟ କ୍ରିୟା । କେତୋଟି ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ— ପଢୁଛି, ପଢ଼େ, ପଢ଼ିବ, ପଢ଼ିଲା, ପଢ଼ିଲେ, ପଢୁଥିଲେ / କଲା, କରିବେ, କରିଛନ୍ତି, କରନ୍ତି, କର ପ୍ରଭୃତି ।

ଯେଉଁ କ୍ରିୟା ବା ପଦରୁ କାଳ, ପୁରୁଷ, ବଚନ ଅନୁସାରେ କାର୍ଯ୍ୟ ସାଧନର ଅର୍ଥ ପ୍ରକାଶ ନପାଇ କେବଳ କାର୍ଯ୍ୟର ନାମଟି ବୁଝାଯାଏ, ତାହା ସିଦ୍ଧ କ୍ରିୟା । କେତୋଟି ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ— ପଢ଼ା, ପାଠ, ପଠନ, ଭୋଜନ, ହସ, ରକ୍ଷା, ହରଣ, ଦେବା, ଗଢ଼ିବା, ଗମନ, ଶୟନ, ଉଠାଣି, ବାଜଣା, ମାଗୁଣି ।

ସାଧ୍ୟ କ୍ରିୟାକୁ ଆମେ ଖାଣ୍ଟି ବା ଶୁଦ୍ଧ କ୍ରିୟାପଦ ଭାବରେ ବ୍ୟବହାର କରୁ । ସିଦ୍ଧ କ୍ରିୟାପଦକୁ ଆମେ କାଳ — ପୁରୁଷ — ବଚନ ସବୁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସମାନ ଅର୍ଥ ସୂଚକ ଏକ ବିଶେଷ୍ୟ ପଦ ଭାବରେ ବ୍ୟବହାର କରିଥାଉ । ସୁତରାଂ ସିଦ୍ଧ କ୍ରିୟାପଦଗୁଡ଼ିକ ସାଧାରଣତଃ କ୍ରିୟାବାଚକ ବିଶେଷ୍ୟ ପଦ ଭାବରେ ବାକ୍ୟରେ ବ୍ୟବହୃତ ହୁଏ । ଉଦାହରଣଗୁଡ଼ିକୁ ପଢ଼ ଓ କଲା ବଡ଼ ଅକ୍ଷରର ପଦଗୁଡ଼ିକୁ ଚିହ୍ନଟ କରି ରଖ ।

ପ୍ରଥମ ପ୍ରକାର ବାକ୍ୟ

ଦ୍ୱିତୀୟ ପ୍ରକାର ବାକ୍ୟ

(କ) ସେମାନେ ଖେଳୁଛନ୍ତି ।

ସେମାନଙ୍କର ଖେଳ ଚାଲିଛି ।

(ଖ) ଛାତ୍ରାଟି ଗାଇବ ।

ଛାତ୍ରାଟି ଗାନ କରିବ ।

(ଗ) ପଣ୍ଡା ପୁରାଣ ପଢୁଛନ୍ତି ।

ପଣ୍ଡାଙ୍କର ପୁରାଣ ପଢ଼ା ଚାଲିଛି ।

୩.୧୪.୧ : ପ୍ରଥମ ପ୍ରକାରର ବାକ୍ୟରେ ଥିବା ଖେଳୁଛନ୍ତି, ଗାଇବ, ପଢୁଛନ୍ତି, ଏକଏକ କ୍ରିୟାପଦ । ମାତ୍ର ଦ୍ୱିତୀୟ ପ୍ରକାରର ବାକ୍ୟରେ ସମାନ କ୍ରିୟାପଦର ମୂଳଧାତୁ— ଖେଳ, ଗା, ପଢ଼ ରହିଛି । ଏସବୁ ଧାତୁରୁ ଗଠିତ ଖେଳ, ଗାନ, ପଢ଼ା ଏକ ଏକ ସାଧ୍ୟ କ୍ରିୟାପଦ ନହୋଇ ଧାତୁ ଦ୍ୱାରା ସିଦ୍ଧ କାର୍ଯ୍ୟ ବା କ୍ରିୟାର ନାମକୁ ବୁଝାଉଛି । ତେଣୁ କ୍ରିୟାବାଚକ ବିଶେଷ୍ୟ ପଦ ରୂପରେ ଏଗୁଡ଼ିକ ବ୍ୟବହୃତ ହୋଇଛି । ସୁତରାଂ,

ବାକ୍ୟରେ ବ୍ୟବହୃତ ଯେଉଁ ପଦଗୁଡ଼ିକ କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କ୍ରିୟା ବା କାର୍ଯ୍ୟର ନାମକୁ ବୁଝାଏ, ତାହାକୁ ‘କ୍ରିୟାବାଚକ ବିଶେଷ୍ୟ’ କୁହାଯାଏ ।

ଧାତୁର ନାମ ବା ସଂଜ୍ଞାସୂଚକ ପଦ ହେଉଛି ସିଦ୍ଧ କ୍ରିୟା ବା ‘କ୍ରିୟାବାଚକ ବିଶେଷ୍ୟ’ ଏବଂ ଧାତୁରୁ ନିଷ୍ପନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟ ସାଧନର ଅର୍ଥସୂଚକ ପଦ ହେଉଛି— ‘କ୍ରିୟା’ ବା ସାଧ୍ୟକ୍ରିୟା ।

ମୂଳଧାତୁ + କାଳସୂଚକ + ପୁରୁଷ-ବଚନ ସୂଚକ = କ୍ରିୟାପଦ ସାଧ୍ୟ କ୍ରିୟାପଦ

ଖା	+	ଇଲ୍	+	ଆ	=	ଖାଇଲା (ଏହା ଏକ ଅତୀତକାଳସୂଚକ କ୍ରିୟାପଦ)
ଦେ	+	ବ୍	+	ଅ	=	ଦେବ (ଏହା ଏକ ଭବିଷ୍ୟତ କାଳସୂଚକ କ୍ରିୟାପଦ)
ଆସ୍	+	ଇର୍	+	ଇ	=	ଆସିବି (ଏହା ଏକ ଭବିଷ୍ୟତ କାଳସୂଚକ କ୍ରିୟାପଦ)
ଦେଖ୍	+	ଅନ୍	+	ଏ	=	ଦେଖନ୍ତେ (ଏହା ଏକ ସଂଭାବନାସୂଚକ କ୍ରିୟାପଦ)
ଖେଲ୍	+	ଅନ୍	+	ଇ	=	ଖେଳନ୍ତି (ଏହା ଏକ ବର୍ତ୍ତମାନସୂଚକ କ୍ରିୟାପଦ)

ପ୍ରେରଣାର୍ଥକ କ୍ରିୟା

କର୍ତ୍ତା ଯାହା କରେ ତାହା ସାଧାରଣ କ୍ରିୟା

ମାତ୍ର କର୍ତ୍ତା ଅନ୍ୟଦ୍ୱାରା କାର୍ଯ୍ୟ ସାଧନ କରାଇଲେ, ତାହା ପ୍ରେରଣାର୍ଥକ କ୍ରିୟା ହୁଏ

ମୂଳ ଧାତୁରେ ସାଧାରଣତ “ଆ” ଯୋଗ ହୋଇ ପ୍ରେରଣାର୍ଥକ ଧାତୁ ହୋଇଥାଏ

ପ୍ରେରଣାର୍ଥକ କ୍ରିୟା

ଯେଉଁ କ୍ରିୟା ଦ୍ୱାରା କେହି କିଛି କରାଇବାର ବୁଝାଯାଏ, ତାହାକୁ ‘ପ୍ରେରଣାର୍ଥକ କ୍ରିୟା’ କହନ୍ତି ।

ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ରେରଣାର୍ଥକ ଧାତୁ ‘ଆକାରାନ୍ତ’

ଲେଖ – ଲେଖା

ହାର – ହରା

ଉଠ – ଉଠା

ଛାପ – ଛପା

କାନ୍ଦ — କନ୍ଦା

ଶୋ — ଶୁଆ

ପି — ପିଆ

ଚଢ଼ — ଚଢ଼ା

ପ୍ରେରଣାର୍ଥକ ଧାତୁଗୁଡ଼ିକ ଉଭୟ ବିଶେଷ୍ୟ ଏବଂ ବିଶେଷଣ ହୋଇ ବ୍ୟବହୃତ ହୋଇ ପାରନ୍ତି ।

ତୋର ସାତ ଦିନ ହେଲା ଶୁଆ ଚାଲିଛି ।

ତମମାନଙ୍କର ପଢ଼ା କେତେବାର ଗଲା

ସବୁବେଳେ ଧୁଆ ଲୁଗା ପିନ୍ଧିବା ଉଚିତ ।

ସବୁବେଳେ ଶୁଣା କଥାକୁ ବିଶ୍ୱାସ କରିବା ଉଚିତ ନୁହଁ ।

eZugyan